

תוכנית צ'ויסס - הבחירה הנבונה

אחריות תאגידיית בתעשיית המזון

נעים להכיר: choices - הבחירה הנבונה

התוכנית הבינלאומית המשותפת של תעשיית המזון
הבינלאומית, הופכת את הבחירה הבריאה לבחירה הקלה.

Choices יצאה לדרך בשנת 2006 באירופה כשמימתה העיקרית היא לפעול לסימון מזון על מנת לאפשר לחברות מזון מובילות לתת מענה ראוי לאתגרי הבריאות של המאה ה-21 ומתן מענה ראוי לחברות בנושאים הבאים:

המלצות בתחום התזונה
טיפול ומניעת מחלות
פיתוח בר קיימא

תכנית זו הינה ניסיון אמיץ ומשמעותי של תעשיית המזון הגלובאלית להיענות לאתגרי הבריאות במסגרת מחויבותה למדיניות של אחריות תאגידית ארוכת טווח, אשר שמה לה ליעד להשפיע על ייצור וצריכת מזון בו זמנית.

מטרת תוכנית **Choices** העולמית היא לעודד את תעשיית המזון לשנות את פרופיל המוצרים ע"י שימוש בקריטריונים תזונתיים מבוססים מדעית לצורך סימון מזונות. הביטוי התקשורתי לשימוש בקריטריונים אלה הינו תו פשוט המופיע בחזית אריזות מזון ומטרתו לסייע לצרכן בבחירת מזון.

התכנית עושה שימוש באסטרטגיות שיווקיות בכדי לקדם את התו ומתלווה אליה תוכנית חינוך לתזונה נבונה. התוכנית פועלת בהצלחה בכמה מדינות בעולם כשותפה של חברות מזון והסעדה וכבר הביאה לשינויים חשובים בייצור מזון - בחדשנות ובשיפור מוצרים.

אחריות תאגידית בתעשיית המזון: משמעויות

אחריות תאגידית בתעשיית המזון עוסקת בהשפעת מוצרי מזון על בריאות הצרכן, והשפעת תהליכי הייצור על הסביבה.

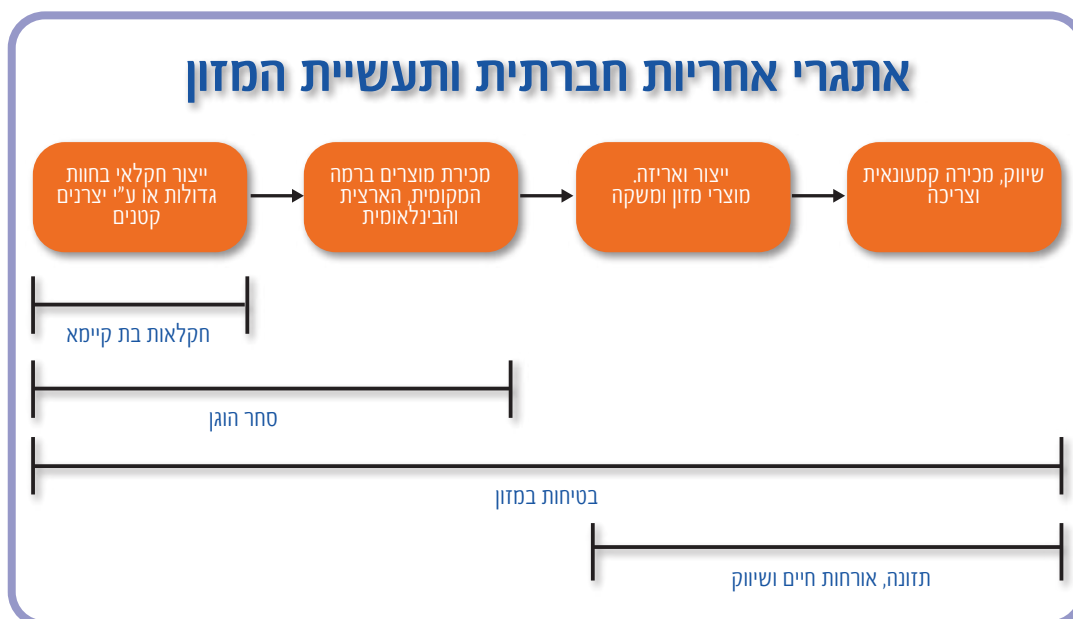
הנושאים המרכזיים העומדים במרכז האחריות התאגידית של חברות מזון הינם:

1. חקלאות ופיתוח בר קיימא
2. סחר הוגן
3. בטיחות במזון
4. תזונה, אורחות חיים ושוק מזון

אתגרים אלה מתוספים לנושאים נוספים אשר הינם חוצי סקטורים ואינם ייחודיים לתעשיית המזון בלבד כגון אסטרטגיות אקלים, מדיניות סביבתית, חומרי גלם, מדיניות בשווקים מתעוררים ועוד.

לתחום התזונה, אורחות חיים ושיווק מזון - השפעה מרכזית על בריאות ומניעת מחלות. תחום זה עוסק בליבה העסקית של יצרני המזון והינו בעל חשיבות רבה ביצירת ערך לבעלי העניין של החברות.

להלן תרשים המתאר את האתגרים העומדים בפני תעשיית המזון לאורך שרשרת הערך של המזון

רגולציה עצמית בתעשיית המזון, למה צריך את זה?

בניסיון להתמודד עם אתגרי האחריות התאגידיית ואתגרי הבריאות של המאה ה-21, ניצבת תעשיית המזון הגלובאלית ובכלל זה הישראלית בפני דילמה לא פשוטה:

מחד קיימת הסכמה בקרב הרשויות, התעשייה ומובילי דעה באשר לשינויים הנדרשים מחברות מזון בכדי להיענות לאתגר הבריאות, מאידך קיימים מעט סטנדרטים אחידים ומוסכמים ליישום שינוי בתחום זה.

בהעדר חקיקה אחידה ומוסכמת ברחבי העולם, רגולציה עצמית בתחום זה נשענת על המלצות מדעיות בינלאומיות המפרטות את הדרכים להתמודד עם בעיית ההשמנה והמחלות הנלוות לה.

בשנים 2003-2004 גיבש ארגון הבריאות העולמי, לאחר התייעצות עם בעלי העניין השונים (ממשלות, חברה אזרחית, ארגוני או"ם ותעשיית המזון), המלצות בתחום התזונה ומניעת השמנה ומחלות הקשורות בה, ואלו הפכו בשנים האחרונות לקווים מנחים מוסכמים בכל העולם.

עפ"י המלצות ארגון הבריאות העולמי וגורמי מחקר ומדיניות בתחום הבריאות, על יצרני מזון ומשקה לפעול בתחום האחריות התאגידיית - תזונה ואורח חיים - בשלושה תחומים מרכזיים:

שיפור פרופיל מוצרי מזון בדגש על הפחתת רכיבים מוסכמים - סוכר, נתרן, שומן רווי, חומצות שומן טראנס ואנרגיה והעלאת כמות הסיבים התזונתיים.

שיפור הסימון התזונתי כך שיקל על הצרכן בבחירת מזון בעל פרופיל בריא יותר.
שיפור אסטרטגיות שיווק במטרה לשפר את תזונת הצרכנים, ובעיקר ילדים.

יעדים אלה אומצו ע"י ממשלות רבות ברחבי העולם (כולל במדינת ישראל) וגופים אזוריים (כגון האיחוד האירופי), ע"י בתי השקעות הבוחנים את ביצועי חברות המזון וארגוני החברה האזרחית.

כיום מקובל כי רגולציה עצמית מסתייעת בהנחיות של גופים ומובילי דעה בלתי תלויים (קו-רגולציה) במטרה להבטיח את אמינותה ולמנוע פרשנות מסחרית של הנחיות בריאות והטעיית הצרכן.

דירוג אחריות תאגידי בתעשיית המזון, למה זה טוב?

דירוג האחריות התאגידית של חברות המייצרות מזון ומשקה מתייחס בין היתר לתחום התזונה והבריאות.¹ גופי דירוג כגון מדד הדאו-ג'ונס לקיימות, מדרגים ביצועי חברות בתחום האחריות התאגידית ובוחנים את הסינרגיה שבין הפעילות העסקית ובין האסטרטגיה של אחריות תאגידית וקיימות, בין היתר בהתאם למידת היענותן של חברות מזון לאתגרי התזונה ואורחות חיים כפי שצוינו לעיל.

לפיכך רגולציה עצמית של חברות מזון בהתאם להמלצות בריאות בינלאומיות, הינה בעלת פוטנציאל רב לשינוי ולתרומה הן לבריאות הציבור והן לפיתוח חברתי כמו גם לביצועיהן העסקיים של החברות.

תוכנית צ'ויס העולמית מהווה מודל לאחריות תאגידית ורגולציה עצמית מחייבת במטרה להעינות לאתגרי הבריאות של המאה ה-21

¹ Food for thought, Corporate Social responsibility for food and beverage manufacturers, The International Business Leaders forum, Scoping paper – Nutrition and Wellness, 2002

² The Global Strategy on Diet, Physical Activity and Health, World health organization 2004

³ JP Morgan, The Proof of the Pudding – Benchmarking ten of the largest food companies' response to obesity and related health concerns, April 2008

⁴ The sustainability year book, 10 years 1999-2009, Sam Corporate Sustainability Assessment, 2009